

Nota van B&W

Portefeuille	B. B. Schneiders
Auteur	E.P.A. Evertse
Telefoon	5113566
E-mail:	e.evertse@haarlem.nl
SO/BD	Reg.nr. 2007/116
Bijlagen:	A
	B & W-vergadering van 3 april 2007

Onderwerp

Zondagavondwinkels

Bestuurlijke context

Op basis van artikel 5, lid 1 van de Verordening winkeltijden 2004 kunnen maximaal 10 ontheffingen (ontheffingen WTW) verleend worden voor winkelopenstelling op zon- en feestdagen vanaf 16.00 uur tot 24.00 uur. Winkels met zo'n ontheffing worden hier aangeduid als "zondagavondwinkels". Er zijn nu meer aanvragen, met name van supermarkten, dan aan ontheffingen verleend kunnen worden. Er zijn 5 ontheffingen WTW verleend. Tot op heden is er geen beleid voor de beoordeling van ingediende aanvragen. Wel dient er voldaan te worden aan voorschriften, de belangrijkste is dat het moet gaan om winkels die hoofdzakelijk eet- en drinkwaren verkopen en dat er geen ontoelaatbare overlast voor de omgeving mag ontstaan.

Zondagavondwinkels voorzien in een behoefte bij ondernemers en consumenten en dragen bij aan de wijk-economie. Gelet op deze behoefte is het wenselijk om de mogelijkheid tot verlenen van de ontheffing in de verordening te behouden en de zondagavondwinkels zoveel mogelijk over de stad te spreiden. De belangrijkste beleidsuitgangspunten zijn hierbij 1 supermarkt (buurtsuper) en 1 specialiteitenwinkel per koopzondaggebied (Noord, Zuidwest en Zuidoost). In het koopzondaggebied centrum zijn er twee extra ontheffingen te vergeven op basis van de toeristische aantrekkingskracht en centrale bereikbaarheid. Ter voorkoming van ontoelaatbare overlast voor de omgeving zijn extra voorschriften opgenomen: winkelomvang maximaal 1200 m² vvo en sluiting om 21.00 uur (nu wordt de ontheffing verleend van 16.00 uur tot 22.00 uur).

De ontheffing WTW wordt in principe voor onbepaalde tijd verleend (nu voor een bepaalde tijd, tot 2008). Bij het ontstaan van ontoelaatbare overlast wordt de ontheffing WTW ingetrokken. De politie bepaalt of aan genoemde voorschriften voor ontheffingverlening wordt voldaan en controleert de openingstijden. SO/BD/WEM bepaalt of aan de nadere voorschriften spreiding en omvang voldaan wordt.

Bij een groter aantal aanvragen dan te verlenen ontheffingen WTW, deze zijn per gebied gemaximaliseerd, zal loting de doorslag geven. Loting zal in aanwezigheid van de aanvragers plaats vinden en verricht worden door de portefeuillehouder EZ of zijn vertegenwoordiger. Huidige ontheffinghouders WTW krijgen, bij voldoen aan de voorschriften, een ontheffing voor onbepaalde tijd en hoeven niet mee te loten.

B&W-besluit:

- 1) Het college verbindt genoemde nadere voorschriften van onder meer spreiding, omvang, en openingstijden aan verlening van een ontheffing WTW;
- 2) College besluit tot genoemde behandeling van de aanvragen;
- 3) Financiële paragraaf: Aan dit besluit zijn geen financiële gevolgen verbonden;
- 4) Communicatieparagraaf: Betrokkenen worden middels de stadskrant, een advertentie in HD en in andere publicaties (KvK), over het nieuwe beleid geïnformeerd. Huidige aanvragers en ontheffinghouders worden daarnaast per brief geïnformeerd. Het nieuwe beleid, de zakelijke inhoud, wordt gepubliceerd ex artikel 3.42 Awb en ter inzage gelegd;
- 5) De leden van de Cie Ontwikkeling krijgen het besluit ter informatie.

Zondagavondwinkels

Inleiding,

Maximaal kunnen in Haarlem 10 ontheffingen van de in artikel 2, lid 1 onder a en b vervatte verboden van de Winkeltijdenwet verleend worden op grond van artikel 5, lid 1 van de Verordening winkeltijden 2004. Hier te noemen ontheffingen WTW. Het betreft hier ontheffingen voor (permanente) openstelling op zon- en feestdagen in een aangegeven ontheffingsperiode vanaf 16.00 (mogelijkheid is tot 24.00 uur).

Er komen nu meer aanvragen (van supermarkten) bij de gemeente binnen dan aan ontheffingen WTW kunnen worden verleend. Dit is mede het gevolg van een krantenartikel over het succes van het zondags bezoek aan AH-Zijlweg. Dit is één van de vijf winkels met een ontheffing.

De vraag is nu welke aanvragen, gelet op het beperkt aantal mogelijke “zondagavondwinkels”, wel en welke niet voor een ontheffing WTW in aanmerking komen.

In deze notitie wordt ingegaan op de huidige situatie en het gewenste beleid bij handhaving van de huidige Verordening winkeltijden 2004. Bij het gewenste beleid worden de voordelen van de ontheffingsmogelijkheid genoemd. Tot slot wordt met de besluitpunten het gewenste beleid vastgelegd.

Huidige situatie,

Er is nu geen beleid ten aanzien van het verlenen van de ontheffingen WTW. Dat wil zeggen dat aanvragen naar volgorde van indiening (eerdere aanvragen eerst) worden afgehandeld en beoordeeld. Om in aanmerking voor een ontheffing WTW te komen moet worden voldaan aan de voorschriften:

Het moet gaan om winkels die hoofdzakelijk eet- en drinkwaren verkopen en er moet geen ontoelaatbare overlast voor de omgeving (leefmilieu en openbare orde) ontstaan. Ook mag een redelijk verzorgingsniveau voor de consument niet in gevaar komen.

Er is nu voor 5 winkels een ontheffing WTW verleend. Dit zijn twee supermarkten (AH-Zijlweg en AH-Eksterlaan) en 3 zogenaamde afhaal toko's (Mexicaan Ged.Oude Gracht, Indische toko Kruisweg en Italiaanse traiteur Kleverparkweg). Het betreft hier winkels, panden met een detailhandelbestemming, en geen horeca/restaurants. De ontheffingen WTW gelden tot wederopzeggens en tot 1 januari 2008.

Voor AH-Eksterlaan en de Italiaanse traiteur is ontheffing verleend, maar geldt nog een bezwarentermijn.

Winkels die geen ontheffing hebben kunnen behalve binnen de reguliere winkeltijden (maandag t'm zaterdag van 6.00 uur tot 22.00 uur) alleen open op een voor het betreffende stadsdeel aangewezen koopzondag. Dit geldt niet voor de winkels in het NS-station, benzinepompwinkels en winkels in ziekenhuizen. Deze mogen elke zondag open. Met het Vrijstellingenbesluit Winkeltijdenwet is hiervoor het één en ander geregeld.

Winkels die beschikken over een ontheffing WTW mogen, ook op aangewezen koopzondagen, niet open voor 16.00 uur.

Nieuwe aanvragen die zijn ingediend zijn van de VOMAR, voor alle filialen in Haarlem, en van de DEKA aan de Gedempte Oude Gracht.

Aanvraagprocedure

Aanvragen worden in behandeling genomen door de afdeling Bijzondere Wetten van de Politie en door SO/BD/WEM. De politie beoordeelt of aan de genoemde voorschriften wordt voldaan en is namens het college van B&W gemandateerd ontheffingen WTW ter verlenen. Het voornemen tot verlenen van een ontheffing WTW wordt via SO/BD/WEM gepubliceerd in de stadskrant.

Gedurende zes weken kunnen zienswijzen worden ingediend. Indien er zienswijzen zijn worden de indieners van zienswijzen uitgenodigd door de afdeling Bijzondere Wetten en SO/BD/WEM voor een zienswijzengesprek. Van het zienswijzengesprek wordt een verslag gemaakt. Dit gaat samen

met een advies ter beoordeling naar de portefeuillehouder EZ. Bij een negatieve beslissing voor de aanvrager of voor de bezwaarmaker(s) is SO/BD/WEM namens het college van B&W gemandateerd de aanvragen af te handelen.

Als de portefeuillehouder akkoord is met een negatief advies voor de indieners van zienswijzen, opgesteld op basis van het zienswijzengesprek en bij de politie geregistreerde klachten, wordt de aanvrager een ontheffing WTW verleend. De aanvrager kan daar per direct gebruik van maken. De indieners van zienswijzen krijgen bericht (met verslag zienswijzengesprek en advies) dat de zienswijze ongegrond is verklaard.

Het verlenen van de ontheffing WTW wordt gepubliceerd in de stadskrant. Op grond van de Algemene wet bestuursrecht kan gedurende zes weken bezwaar worden gemaakt. De cie Beroep- en Bezwaarschriften (BBS) nodigt vervolgens bezwaarmaker(s) en gemeente uit om bij een zitting van de cie op de bezwaren in te gaan. Vooraf vraagt de cie BBS de gemeente om een schriftelijk advies. Het indienen van een bezwaarschrift schort de werking van het besluit niet op. Bezwaarmakers kunnen in afwachting van de behandeling van het bezwaarschrift om een voorlopige voorziening vragen bij de voorzieningenrechter van de rechtbank Haarlem.

Indien de aanvrager geen ontheffing wordt verleend kan de aanvrager een zelfde bezwarenprocedure volgen. Uiteindelijk besluit het college van B&W op basis van het door de cie BBS uitgebrachte advies. Betrokkenen worden door de cie BBS op de hoogte gebracht van het cie-advies.

Met betrekking tot het verlenen van ontheffingen voor AH-Zijlweg en AH-Eksterlaan zijn door omwonenden bezwaren ingediend. Bij AH-Zijlweg heeft de cie BBS geadviseerd het besluit te handhaven. Bij AH Eksterlaan is nu de fase van publicatie van verlening van de ontheffing WTW gestart. In andere gevallen zijn aanvragen door de aanvrager ingetrokken. In één geval door de lange procedure en onder invloed van ingediende bezwaren.

Gewenst beleid,

Het is gewenst dat de gemeente ontheffingen WTW kan verlenen. Ondernemers en consumenten hebben duidelijk een behoefte aan “zondagavondwinkels voor eet- en drinkwaren”. Deze dragen bij aan de wijk economie en zorgen voor extra werkgelegenheid. Als belangrijkste wens voor wat betreft voorzieningen in de buurt worden in het Omnibusonderzoek winkels genoemd. De voordelen wegen op tegen het nadeel van overlast voor omwonenden. Met nadere voorschriften is ontoelaatbare overlast te voorkomen.

Op basis van artikel 5, lid 5 van de Verordening Winkeltijden 2004 kan de gemeente nadere voorschriften stellen. In de geest van de Winkeltijdenwet en de verordening is het wenselijk om te komen tot een spreiding van de 10 mogelijke “zondagavondwinkels”. Op grond van de Winkeltijdenwet mag per 15.000 inwoners van de gemeente ten hoogste één winkel van de gemeente een ontheffing WTW worden verleend. Het college heeft besloten hier sturing aan te geven om te voorkomen dat er een opeenhoping van winkels met een ontheffing WTW komt in één bepaalde wijk. Nu is er geen beleidsmatige sturing en is spreiding afhankelijk van de volgorde van de ingediende aanvragen.

Om te komen tot een juiste en gerechtvaardigde spreiding vanuit het oogpunt van de consument, omwonenden en de ondernemer zouden voor de aanvragen de volgende nadere voorschriften moeten gelden:

- 1) Per aangewezen koopzondaggebied (met uitzondering van de Waarderpolder) komen 1 supermarkt en 1 speciaalzaak in aanmerking voor een ontheffing WTW. In het Centrum zouden 4 zondagavondwinkels (2 supermarkten en 2 speciaalzaken (2/2)) moeten kunnen komen (rekening houdend met de toeristische aantrekkingskracht en de centrale bereikbaarheid *1). De spreiding wordt dan 4 (2/2) in het Centrum, 2 (1/1) in Zuidwest, 2 (1/1) in Noord en 2 (1/1) in Zuidoost (totaal 10).
- 2) De omvang van de winkel mag niet groter zijn dan 1200 m² vvo. De verlening van de ontheffing beperkt zich daarmee tot de buurtsuper waarop zondagavond de vergeten boodschappen gehaald kunnen worden en de specialiteitenwinkel die voorziet in een zondagse speciaalmaaltijd.

3) De ontheffing geldt van 16.00 uur tot 21.00 uur

Met de spreiding over de koopzondaggebieden en de beperking van de omvang in m² vvo en de sturing naar soort winkel (supermarkt/specialiteitenwinkel) wordt beter tegemoet gekomen aan de verzorgingsgebieden. Eventuele overlast wordt over de stad verspreid. Door grote winkels uit te sluiten van een ontheffing WTW wordt extra bovenwijkse aantrekkingskracht voorkomen en wordt extra autoverkeer beperkt. Er ontstaat geen extra voordeel of overlast op basis van winkelomvang. Overlast wordt verder beperkt door de toegestane openingstijden met 1 uur te beperken (van 16.00 uur tot 21.00 uur). Hiermee is geluidsoverlast later op de avond in te nemen. Deze ontstaat door onder meer opruimen van winkelkarretjes (is nu het geval met de huidige ontheffingen na 22.00 uur).

Behandeling aanvragen

De ontheffing WTW wordt in principe voor onbepaalde tijd verleend. Bij het ontstaan van ontoelaatbare overlast wordt de ontheffing WTW ingetrokken. De politie bepaalt of er aan de voorschriften voor ontheffingverlening wordt voldaan (stelt vast of het assortiment voldoet, stelt vast of er sprake is van ontoelaatbare overlast) en controleert de openingstijden. SO/BD/WEM bepaalt of aan de nadere voorschriften spreiding en omvang voldaan wordt.

Bij een groter aantal aanvragen dan te verlenen ontheffingen WTW, deze zijn per gebied gemaximaliseerd, zal loting de doorslag geven. Loting zal in aanwezigheid van de aanvragers plaats vinden en verricht worden door de portefeuillehouder EZ of zijn vertegenwoordiger.

Bij vrijvallen van ontheffingen komen in principe de aanvragers die eerder zijn uitgeloot het eerst in aanmerking (al dan niet via een nieuwe loting) voor een ontheffing WTW.

Ontheffinghouders en (potentiële) ontheffingaanvragers worden op de hoogte gesteld van het nieuwe beleid.

Bij de behandeling van de aanvragen en ontheffingsmogelijkheden wordt het volgende onderscheid gemaakt:

1.) Voor de 5 winkels met een ontheffing WTW (tot 1 januari 2008) wordt in principe, onder de boven genoemde voorschriften, een nieuwe ontheffing WTW voor onbepaalde tijd verleend voor de periode vanaf 1 januari 2008 of eerder (huidige ontheffing WTW kan desgewenst gewijzigd worden). Na vaststelling van het nieuwe beleid kunnen ontheffinghouders ook aangeven eerder voor een ontheffing. Ontheffinghouders krijgen bericht dat zij een aanvraag voor een nieuwe ontheffing moeten indienen voor 1 september.

2.) Voor winkels die al een aanvraag hebben ingediend (VOMAR en DEKA) wordt, onder de boven genoemde voorschriften, een ontheffing WTW verleend voor onbepaalde tijd. Zonodig vindt loting plaats. Ontheffing kan ingaan voor 1 januari 2008, na vaststelling nieuw beleid. Aanvragers krijgen bericht.

3.) Nieuwe aanvragers, betreft aanvragen die nog niet zijn ingediend, komen (onder de voorschriften) in aanmerking voor nog te verlenen ontheffingen WTW. Via een publicatie in de stadskrant wordt gewezen op het nieuwe beleid. Nieuwe aanvragen dienen binnen twee maanden na berichtgeving (stadskrant, diverse bulletins) over te worden ingediend. Zonodig vindt loting plaats.

4.) Bij vrijgevallen ontheffingen / nog niet benutte ontheffingsmogelijkheden wordt of per loting (eerst loting tussen aanvragers die eerder zijn uitgeloot) of bij volgorde van binnenkomst (na 1 september) onder voorschriften ontheffing(en) verleend.

Het uitgangspunt is dat de huidige winkels met een ontheffing WTW als eerste recht hebben op een permanente ontheffing. Voor de overgebleven ontheffingsmogelijkheden komen eerst de huidige aanvragers in aanmerking (zij hebben een aanvraag ingediend onder het oude beleid) en vervolgens de nieuwe aanvragers.

Conclusie

In de huidige situatie voldoen de ontheffinghouders aan de voorschriften die in het nieuwe beleid gesteld worden ten aanzien van spreiding en omvang (m²). Aan de openingstijden voldoen zij nog niet (nu tot 22.00 uur, vanaf volgend jaar tot 21.00 uur). De 5 huidige ontheffinghouders hebben recht op een ontheffing WTW voor onbepaalde tijd. Voor 5 andere winkels zijn er nog mogelijkheden om in aanmerking te komen voor een ontheffing WTW voor onbepaalde tijd. Deze zijn conform het spreidingsbeleid verdeeld over de stad.

Ontheffingen WTW voor onbepaalde tijd kunnen, onder de genoemde voorschriften en met inachtneming van de bezwaarmogelijkheden, na vaststelling van het beleid worden verleend.

Huidige spreiding zondagavondwinkels

De 5 huidige zondagavondwinkels (hebben een ontheffing tot 1 januari 2008) zijn als volgt verspreid over de stad:

In stadsdeel Zuidwest 1 supermarkt (AH Zijlweg);

In stadsdeel Noord 1 supermarkt (AH Eksterlaan) en 1 speciaalzaak (Kleverparkweg);

In stadsdeel Centrum 2 speciaalzaken (Gedempte Oude Gracht en Kruisweg).

Spreiding resterende ontheffingsmogelijkheden

Voor de gewenste spreiding over de stad zijn er nog 5 mogelijkheden voor ontheffingverlening:

Voor stadsdeel Zuidwest 1 ontheffingsmogelijkheid voor een speciaalzaak; .

Voor stadsdeel Noord geen ontheffingsmogelijkheden;

Voor stadsdeel Centrum 2 ontheffingsmogelijkheden voor supermarkten;

Voor stadsdeel Zuidoost 2 ontheffingsmogelijkheden (1 supermarkt, 1 speciaalzaak).

Te besluiten:

- 1) Het college verbindt genoemde nadere voorschriften van onder meer spreiding, omvang, en openingstijden aan verlening van een ontheffing WTW;
- 2) College besluit tot genoemde behandeling van de aanvragen;
- 3) Financiële paragraaf: Aan dit besluit zijn geen financiële gevolgen verbonden;
- 4) Communicatieparagraaf: Betrokkenen worden middels de stadskrant en bulletins van KvK en MKB e.d. over het nieuwe beleid geïnformeerd. Huidige aanvragers en ontheffinghouders worden daarnaast per brief geïnformeerd. Het nieuwe beleid, de zakelijke inhoud, wordt gepubliceerd ex artikel 3.42 lid 3 Awb en ter inzage gelegd;
- 5) De leden van de Cie Ontwikkeling krijgen het besluit ter informatie.

*1 In de Winkeltijdenwet (art.3 lid 3) staat dat bij verordening vrijstelling kan worden verleend van het verbod van zondagopenstelling ten behoeve van op de betrokken gemeente of een deel daarvan gericht toerisme, mits de aantrekkingskracht voor dat toerisme geheel of nagenoeg geheel gelegen is buiten de verkoopactiviteiten die door de vrijstelling of ontheffing mogelijk wordt gemaakt.

In Haarlem zijn de toeristische koopzondagen beperkt tot het stadsdeel Centrum vanwege de toeristische aantrekkingskracht van het historisch centrum. De sfeervolle binnenstad met vele monumenten, kerken, musea, terrasjes, restaurants en evenementen hebben een autonome aantrekkingskracht op bezoekers. In de Verordening winkeltijden 2004 is bepaald dat voor het stadsdeel Centrum naast de reguliere koopzondagen ook 7 toeristische koopzondagen heeft. De toeristische aantrekkingskracht van het Centrum motiveert mede de toedeling van twee extra zondagavondwinkels in vergelijking met andere koopzondaggebieden.

*2 In de bijgevoegde notitie "Ontheffingen Winkeltijdenwet voor winkelopeningstelling op zon- en feestdagen tussen 16.00 uur en 22.00 uur" wordt verder ingegaan op mogelijkheden tot wijziging van de Verordening winkeltijdenwet 2004. Met deze notitie wordt onder meer inzicht geboden in de betreffende artikelen in wet en verordening en de mandatering aan Politie en wordt het verschil tussen ontheffingen en koopzondagen aangegeven.